

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departament	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5 Ciclul de studii	Licență – an univ. 2024-2025
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Metodologia restaurării icoanelor și lemnului policrom. Documentația de restaurare I</i>				
2.2 Titularul activităților de curs	Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana				
2.3 Titularul activităților de seminar	Specialist dr. Cozmescu Mădălina				
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	E
				2.7 Regimul disciplinei	OP

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	5
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Noțiuni de patrimoniu cultural, Studiul desenului și formelor, Studiul culorii și picturii, Desen proiectiv și perspectivă, Studiul tehnicilor artistice. Istoria artei
4.2 de competențe	Cunoștințe generale despre artele plastice, tehnicile artistice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată corespunzător (tablă, calculator, videoproiector), Platforma Cisco Webex pentru activitatea on-line
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de laborator dotată corespunzător (microscop, lupa binoculară cu camera foto-video conectată la calculator, aparat foto, lampa UV, hota, aparatura electrică, atelier de tâmplărie). Platforma Cisco Webex pentru activitatea on-line ;

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1. Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclezială și conservării - restaurării acesteia</p> <p>CP2. Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale)</p> <p>CP3. Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă</p> <p>CT2. Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă</p> <p>CT3. Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Formarea pregătirii de bază, teoretică și practică, necesară exercitării profesiei de restaurator al picturii pe suport de lemn și a lemnului policrom.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea acestei discipline, studenții vor fi capabili: <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască și să înțeleagă fluxul tehnologic al operațiilor de conservare-restaurare al picturilor - să cunoască și să aplice normele, principiile restaurării, să utilizeze documentația necesară pentru restaurarea bunurilor de patrimoniu, conform legislației în vigoare. - să preleveze probe pentru investigații, să analizeze icoanele cu mijloace optice, să realizeze documentația fotografică. - să identifice formele de degradare ale picturilor pe lemn și ale lemnului policrom. - să realizeze relevul degradărilor - să aplice cunoștințele acumulate pentru rezolvarea diferitelor probleme legate de conservarea și restaurarea picturilor pe suport de lemn.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Definiții. Normele și principiile conservării și restaurării științifice. Aspecte privind conservarea și restaurarea icoanelor conform legislației în vigoare. Legea 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea.	4h; [4], p. 9-22
2. Componentele picturii tradiționale în tempera pe lemn. Noțiuni privind datarea și încadrarea stilistică a icoanelor.	Prelegerea participativă, dezbateră, expunerea, exemplificarea.	2h; [4], p. 22-61

3. Investigații chimice, fizice și biologice necesare pentru conservarea și restaurarea picturilor pe suport de lemn.	Prelegerea participativă, problematizarea	4h; [4], p. 62-96
4. Degradarea picturilor pe suport de lemn: forme de degradare, cauzele degradărilor, mecanisme de producere a degradărilor	Prelegerea, dezbaterea, problematizarea exemplificarea.	8h; [4], p.105-134
5. Documentația de restaurare	Prelegerea participativă	2h, [4], p. 135-154
6. Fluxul operațiilor de conservare și restaurare al icoanelor. Tratamente de consolidare diferențiată a stratului pictural.	Prelegerea participativă, dezbaterea, problematizarea	8h; [4], p.135-154

Bibliografie

- [1]. Dionisie din Furna, 1979, *Carte de pictură*, Ed Meridinae, București. (Bibl. Stăniloae, cota III-7423 S)
- [2]. Istudor, I., *Noțiuni de chimia picturii*, București, Ed. ACS, 2011 (Bibl. Staniloae cota 7:54/I87)
- [3]. Melnicuc-Puică, N.; Ardelean, E., *Aspecte ale degradării materialelor celulozice. Lemnul și hârtia*, Editura Performantica, Iași, (Bibl. Staniloae cota 2010 II-26057 S)
- [4]. Moșneagu Mina, *Metodologia restaurării icoanelor pe suport de lemn*, Editura Performantica, Iasi, 2022 (Bibl. Stăniloae, cota II-38823)
- [5]. ***Legea 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Superior/2016/biblioteca/LEGEA_182_2000_PROTEJAREA_PATRIMONIULUI_CULTURAL_NATIONAL_MOBIL.pdf)
- [6]. ***Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, din 18 decembrie 2003 (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/215236>)

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Măsurile de protecția muncii și PSI. Identificarea componentelor picturilor pe suport de lemn. Identificarea elementelor pentru datarea și încadrarea stilistică a icoanelor. Studii de caz	Explicații, dialog dirijat.	9 h; [3], p. 23-40; 96-104
3. Prelevarea probelor pentru investigații fizico-chimice. Prelevarea și observarea stratigrafiei picturilor la stereolupă. Observarea componentelor și suprafețelor picturilor la lupă și stereolupă. Observarea picturilor la radiații ultraviolete. Interpretare radiografiilor. Studii de caz.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile.	6 h; [1] p. 253-260, [2] p.62-88
4. Identificarea tipurilor de degradare ale stratului pictural. Identificarea tipurilor de degradare ale suporturilor picturii. Studii de caz.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile.	6 h; [3] p. 105-134, [4] p. 210-217
5. Alcătuirea dosarului de restaurare. Completarea fișei de evidență și a fișei de conservare, analiza stării de conservare a unor icoane. Realizarea documentației fotografice a unor icoane în lumină naturală și artificială, directă și indirectă, razantă, în lumină ultravioletă. Executarea releveelor degradărilor.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile.	9 h; [5], [3] p. 287-294

6. Consolidarea profilactică a icoanelor. Consolidarea straturilor de grund și culoare. Prepararea soluțiilor și amestecurilor utilizate în consolidarea picturilor. Realizarea de teste de consolidare.	Lucrarea de laborator. Discuțiile și dezbaterile.	12 h; [3], p. 139-154
--	--	-----------------------

Bibliografie

- [1]. Bucur M., *Investigația non-distructivă de tip radiologie digitală aplicată în domeniul picturii tempera pe panou*, în Cibinium, 2006-2008, partea a II-a, Ed. „Astra Museum”, Sibiu, 2009, p. 253-260 (<https://biblioteca-digitala.ro/?articol=415-investigatia-non-distructiva-de-tip-radiologie-digitala-aplicata-in-demoniul-picturii-tempera-pe-panou--2-2006-2008>)
- [2]. Dragomir V., *Centre de meșteri iconari din spațiul românesc. Specificitatea materialelor și tehnicilor de pictură*, Editura Universitaria, Craiova, 2011 (Bibl. Staniloae cota III-16840 TP)
- [3]. Moșneagu M., *Metodologia restaurării icoanelor pe suport de lemn*, Editura Performantica, Iasi, 2022 (Bibl. Stăniloae, cota II-38823)
- [4]. Motronea A.I., 2012, *Degradări ale operelor de artă cauzate de factorul uman. Icoana împărătească pe suport de lemn Sfântul Ioan Botezătorul*, în Cibinium 2012, Editura Astra Museum, Sibiu, p. 210-217 (https://biblioteca-digitala.ro/reviste/CIBINIUM/dl.asp?filename=12-CIBINIUM-muzeul-astra-2012_211.pdf)
- [5]. ***Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, din 18 decembrie 2003 (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/215236>)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei au avut loc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor obiectelor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode	10.3 Pondere din nota
10.4 Curs	- corectitudinea cunoștințelor; - coerența logică. - gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă (finală în sesiunea de examene)	50%
	criterii ce vizează atitudinea: conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual, implicare	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate; - capacitatea de aplicare în practică;	Lucrări practice curente	20%
	- criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințiozitatea, interesul pentru studiul individual.	Referat	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și însușirea tehnicilor de conservare activă.			

Data completării

30.09.2024

Titular de curs,

Conf.dr.Moșneagu Mina Adriana

Titular de seminar,

Specialist dr. Cozmescu Mădălina

**Data avizării în departament,
05.10.2024**

**Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN**